

ภาษาบาลี ๑ คำ คติธรรมประจำสัปดาห์

“ปาป — บาป, ความชั่ว, ธรรมที่ไม่ดี”

คำว่า **ปาป** อ่านตามภาษาบาลีว่า **ปา - ปะ** เขียนเป็นไทยได้ว่า **บาป** แปลว่า ความชั่ว, ธรรมฝ่ายที่ไม่ดี, สภาพธรรมที่คนดีหลีกเลี่ยง, บาป เป็นธรรมที่มีจริง ๆ บุคคลผู้ทำบาป ย่อมเป็นผู้มีทุกคติภูมิเป็นที่ไปเบื้องหน้า ซึ่งจะเป็นผู้ประมาทไม่ได้เลยทีเดียว ตามข้อความจากพระสูตรตันต-ปิฎก ขุททกนิกาย คถาธรรมบท ว่า

“ผู้มีปกติทำบาป ย่อมเดือดร้อนในโลกนี้ ละไปแล้ว ย่อมเดือดร้อน
เขาย่อมเดือดร้อนในโลกทั้งสอง, เขาย่อมเดือดร้อนว่า ‘กรรมชั่ว เราทำแล้ว,’
ไปสู่ทุกคติ ย่อมเดือดร้อนยิ่งขึ้น”

สิ่งที่มีจริง ๆ เป็นธรรม ไม่ว่าจะกล่าวถึงเรื่องใด ก็ไม่พ้นไปจากสิ่งที่มีจริง ๆ แม้แต่ บาป ก็เป็นธรรมที่มีจริง ไม่ใช่เรา เป็นธรรมที่เกิดเพราะเหตุปัจจัย บาปเป็นอกุศลธรรม เป็นสภาพธรรมที่ไม่ดี เป็นธรรมที่เมื่อเกิดขึ้นแล้วกุศลใดๆ ก็เกิดไม่ได้ เป็นธรรมที่ตัดโอกาสแห่งการเกิดขึ้นของกุศล, อกุศลธรรมมีหลายระดับ บาปจึงมีหลายระดับ กล่าวคือ เพียงอกุศลจิตเกิดขึ้น แต่ไม่ได้ล่วงเป็นทุจริตกรรม ไม่ได้เบียดเบียนใครเลย ขณะนั้นบาปก็เกิดขึ้นแล้ว สภาพธรรมที่ไม่ดีเกิดขึ้นแล้วเป็นบาปในระดับที่ไม่ถึงขั้นล่วงเป็นทุจริตกรรม ไม่เป็นบาปที่จะทำให้เกิดวิบากในภพหน้า ถึงอย่างไรก็ตาม อกุศลจะเป็นสิ่งที่ประมาทไม่ได้เลย ถ้าสะสมมากขึ้นๆ ก็สามารถล่วงเป็นทุจริตกรรมประการต่างๆ ได้เช่นเดียวกัน อกุศลแม้เล็กน้อยก็เป็นอกุศล เป็นสิ่งที่ไม่ดี ไม่มีประโยชน์โดยประการทั้งปวง แต่ถ้าเป็นอกุศลจิตที่มีกำลังที่ล่วงออกมาทางกาย ทางวาจา จนเป็นทุจริตกรรมประการต่างๆ เช่น การฆ่าผู้อื่น การลักทรัพย์ของผู้อื่น การประพฤติดมในกาม การพูดเท็จ เบียดเบียนความจริงให้ผู้อื่นเข้าใจผิด เป็นต้น อย่างนี้เป็นบาปที่มีกำลังที่เป็นเหตุให้เกิดวิบากในภพหน้าได้ เช่น ทำให้เกิดในทุคติภูมิ ทำให้ได้รับความทุกข์ ความเดือดร้อนมากมาย โดยไม่มีใครทำให้เลย

เมื่อกล่าวโดยสรุปแล้ว บาปเป็นนามธรรม คือเป็นอกุศลธรรม เป็นธรรมที่เกิดขึ้นเป็นไปตามการสะสมของแต่ละบุคคล เพราะเหตุว่าเคยสะสมอกุศลมาแล้วอย่างมากมายและเนิ่นนานในสังสารวัฏฏ์ เมื่อได้เหตุได้ปัจจัยบาป คืออกุศลธรรม ก็เกิดขึ้นทำกิจหน้าที่ในชีวิตประจำวัน อกุศลเกิดขึ้นเป็นไปมาก เพียงมีสภาพธรรมที่กำลังปรากฏแล้วไม่รู้ความจริงก็บาปแล้ว บาปจึงมีมากจริงๆ

การมีโอกาสได้ฟังพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง เป็นปกติบ่อยๆ เหนือๆ ไม่ว่าจะเป็นส่วนใดของพระธรรมคำสอนก็ตาม ล้วนเป็นไปเพื่อความเข้าใจถูกเห็นถูกทั้งสิ้น ถ้าเป็นผู้ที่มีความละเอียดรอบคอบในการฟังในการศึกษา เมื่อมีความเข้าใจที่เพิ่มขึ้นไปตามลำดับ ย่อมจะทำให้เป็นผู้เข้าใจสภาพธรรมตามความเป็นจริง น้อมใจไปที่จะรู้ความจริง เห็นโทษเห็นภัยของบาป ซึ่งเป็นอกุศลธรรมในชีวิตประจำวัน และเห็นคุณค่าของกุศลธรรม ดำรงชีวิตอยู่ด้วยความไม่ประมาท สะสมความดีเพื่อขัดเกลาบาปอกุศลของตนเอง เพราะเหตุว่าเมื่ออกุศลไม่เกิดขึ้นไม่เจริญขึ้น ก็เป็นโอกาสของบาปอกุศลที่นับวันจะพอกพูนหนาแน่นขึ้นเรื่อยๆ จนยากแก่การที่จะขัดเกลาละคลาย

การเดินทางในสังสารวัฏฏ์ยังอีกยาวไกล ปัญญาและความดีเท่านั้น ที่จะเป็นที่พึ่งของสัตว์ทั้งหลาย จนกว่าจะได้รู้แจ้งอริยสัจธรรมถึงความเป็นพระอรหันต์ดับกิเลสทั้งหลายทั้งปวงได้ในที่สุด ซึ่งเป็นความดีอย่างสูงสุดในพระพุทธศาสนา ทำให้ไม่ต้องมีการเกิดอีกในสังสารวัฏฏ์

ทั้งหมดทั้งปวงนั้น ล้วนเป็นธรรมที่มีจริง ที่เกิดขึ้นเป็นไปตามเหตุตามปัจจัยเท่านั้น หากความเป็นสัตว์เป็นบุคคลในสภาพธรรมแต่ละอย่างๆ ไม่ได้เลย ประการสำคัญที่ลืมไม่ได้คือ ถ้าไม่มีปัญญาแล้ว ไม่สามารถละบาปใด ๆ ได้.

[ชมรมบ้านร่มมะ มศพ. : www.dhammahomefellowship.com, โทร . ๐๘๕- ๖๒๑๗๑๐๖]